

Tusagassiorfinnut nalunaarut

2.5.2024

Tilioq aamma MIO: Meeqqanut piginnaanikillisimasunut angajoqqaat maannakut tapersersorneqartariaqarput

(UKA24/99) Anna Wangenheimip aalajangiiffigisassatut siunnersuutaa inatsisissatut siunnersuut itigartitsissutigineqarnissaanut tunngavissaqanngilaq, tamatumani angajoqqaat imaluunniit oqartussaasumik tigummiartoq meeqqamut ataatsimut arlalinnilluunniit innarluuteqartumut akissarsiatigut taarsiivigineqarnissamik siunertaqarpoq.

Meeqqat aamma inuusuttut piginnaanikillisimasut angajoqqaavisalu Kalaallit Nunatsinni innuttaasuupput inuit pisinnaatitaaffiik annerpaamik sumiginnagaasut. Meeqqamut piginnaanikillisimasumut angajoqqaajusut suliffeqarnermi aamma isumassuisutut annertuumik unamminiagaqarput, kisianni aamma pisinnaatitaaffiit tunngaviusut eqquutitineqarnissaanut naaffeqanngitsumik sorsuuteqartuupput. Tilioq aamma MIO aalajangiiffigisassatut siunnersuut inuiaqatigiinni naligiinnerusumut aamma peqataanerusumik pilersitsinissamut aalajangiisuulluinnartutut isigaat taamaattumillu siunnersuut tamakkiisumik taperserneqarluni. Tilioq aamma MIO, Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummut innersuussutaannut, tassalu qanigisaasunut suliffeqarnermut attaveqalernissamut assigiimmik tapersijumaartussatut isiginngilaat. Piffissamik annertuumik killiliivoq aamma kommunimit innarluutillip namineq angerlarsimaffiani atorfinitsitsinissamik periarfissaqarnera nalorninartorujussuuvoq, taamaattumillu siunnersuutigineqartumut matumunnga arlaatigulluunniit sanillersuunneqarsinnaanngilaq.

"Tilioq aamma MIO aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna tapersersorpaat, pingaaruteqartumik, isumaginninnikkut unamminiarnartut eqqartorneqarmata. Ullumikkut ilaqutariit nukissaarukkiartuinnavippat - akornissaqanngillat. Angajoqqaat naaffeqanngitsumik, allaffissornermullu nukissaajarnarluinnartumut iluatsinngitsumut sorsuuteqartuupput. Kingunerluutit soorlu suliffissaarunneq, kiserliorneq, saniatigut nappaatit aamma ilaqutariit tamarmiullutik Danmarkimut nuuttartut tusartarpavut " taama oqarpoq innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq Anja Hynne Nielsen nangillunilu: *"Meeqqamut piginnaasakillisimasumut angajoqqaat annertuumik unamminiagaqarput, taakkualu suliffeqarnermut, kisianni aamma inuuniutissaminnut sunnuteqarsinnaapput. Pingaartumik inuiaqatigiit meeqqanut piginnaanikillisimasunut sumiginnaanerat, atuarfimmi-, peqqinnissaqarfimmi-, ilinniarfeqarfinni, kisianni aamma piginnaanngorsaqqiinermi, timersornikkut-, sunngiffimmi susassaqarnikkut aamma ataatsimoornernut allarpassuarnullu sumiginnarneqarput. Meeqqanut piginnaanikillisimasunut angajoqqaat amerlanertigut kisimiivittarput – aamma taamaappoq suliassanut inuiaqatigiit kivitassaagaluanit. Akissarsiatigut taarsiivigineqarneq angajoqqaanut aningaasatigut taamaallaat ikiuinaviannngilaq, meeqqaminulli pingaaruteqartumik isumaginninnermut naleqangaartumut akuersarnerussaaq."* taama oqarpoq innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq nangillunilu: *"Assersuutigalugu meeqqanut atuartunut piginnaanikillisimasunut atugassarititaasut ajorluinnarlutillu nalinginnaq tunniunneqartarput. Aammattaaq tusartarparput angajoqqaat atuarfimmiit tapersersortimilluunniit tusaajumaneqarneq ajortut. Taamaattut annertuumik kingunerluuteqartarput, ilaatigut kajumissuserinngisamik atuarumajunnaarneq aamma saniatigut nappaateqalerneq. Angajoqqaat meeqqaminnut aamma innarluutip suussusaanut ilisimaarinninnerat takuneqarneq ajorpoq imaluunniit takunngitsuusaarneqartarpoq. Tamanna ajornartorsiutaavoq annertoq minnerunngitsumillu meeqqanut kingunerluutit annertoqaat. Tiliumi tusartarparput angajoqqaat ima unamminiagaqartigisartut suliffitsik*

annaasarlugu imaluunniit meeraq atugarissaarunnaartartoq imaluunniit ilaqutariit tamakkerlutik nunatsinnit nuuttartut. Piffissanngorpoq ilaqutariinnut periarfissanik pilersitsinissaq.”

Ilaqutariinnut taakkununga tapersersuineq pingaaruteqarluinnarpoq aamma aningaasatigut isertitassanut sulii artukkiinissaq pinngitsoortinneqartariaqarpoq. *”FN’p meeqqat pillugit isumaqatigiissutaanni erseqqissumik naqissuserneqarpoq meeqqat piginnaanikillimasut ataqqinartumik, nammineersinnaasumik aamma inuiaqatigiinni peqataanissamik pisinnaatitaaffeqartut. Inatsisartut qulakkeertariaqarpaat angajoqqaat imaluunniit meeqqamut oqartussaasumik tigummiartut tapersersorneqarneq aamma taarsiivigineqarneq pisariaqartoq tigusariaqaraat, taamaalilluni taakkua meeqqat inuttut ineriartornissaminnut aamma atugarissaarnissaminnut nukiit pigilersinnaaniassammattigit”,* taama oqarpoq Meeqqat pillugit oqaaseqartartoq Aviâja Egede Lyng.

Tilioq aamma MIO Inatsisartut aamma Naalackersuisut kajumissaarpaat aalajangiiffigisassatut siunnersuut tapersersoqqullugu meeqqamullu piginnaanikillimasumut ilaqutariinnut akuutitsinerunissamut aamma siunissami tapersersuinerusumik iliuuseqarnissamut qulakkeerinnittumik tapersersueqqullugit. Taamatutaaq siunnersuut annertusarnissaanut kaammattuivugut soorlu assersuutigalugu angerlarsimaffimmi sungiusarnissamut periarfissiisnaanikkut.

Angerlarsimaffimmi sungiusarneq inunnut innarluuteqartunut sungiusarneruvoq, tamatumani angerlarsimaffimmi qanigisaasunit ikiorneqarluni sungiusartoqartarluni. Inuk innarluutilik akissarsiatigut taarsiivigineqarnikkut angerlarsimasinnaagaangami, ilaqutariinnut tamanna qanilaassusermik aamma nammineernerusinnaanermik kiisalu inunnut innarluutilinnut qanigisaanullu kiffaanngissusermik kinguneqartarpoq. Aaqquissuussineq tamanna akissarsiatigut taarsiivigineqarnikkut aamma angerlarsimaffimmi sungiusarnermi ataqatigiissumik qulakkeerinnissinnaavoq, taamaalilluni amerlanerit paaqqinnittarfirmut nuunnatik angerlarsimaffimmiinnarsinnaallutik.

Angajoqqaat aamma qanigisaasut ilaqutartik innarluutilik ikiornissaanut immikkut ittumik kajumissuseqarput. Immikkut ittumik inuk taanna pillugu ilisimasaqarput, ilitsersorneqarnermikkullu immikkut ittumik pitsaasumik inuullu innarluutillip siuariartornissaanut iluaqutaasumik sungiusaasinnaapput. Angerlarsimaffimmi sungiusarnerup Kalaallit Nunaata innarluutillit pillugit isumaqatigiissut artikel 26 eqquutinneqarnissaanut qulakkeerinnissinnaavoq, tassalu piginnaanngorsaaqqiinnermut pisinnaatitaaffik, tamatumani immikkut ittumik naqissuserneqarpoq inuup najukkami inuiaqatigiinni qanittumiinnissaa sapinngisamik neqeroortigineqassasoq. Tamanna inummut innarluutilimmut annerusumik nammineq aalajangiisnaalersitsivoq, taamaalillunilu Kalaallit Nunaata innarluutillit pillugit isumaqatigiissut artikel 19, nammineq inuusinnaatitaanermik pisinnaatitaaffik qulakkeerneqarsinnaalluni.

Akissarsiatigut taarsiivigineqarnissamut aalajangiiffigisassatut siunnersuut meeqqap pitsaanerpaamik illersorneqarnissaa aamma sammisaqarnissaa qulakkeerneqassaaq tamatumani Tilioq aamma MIO pingaaruteqartumik erseqqissarusuppaat, aningaasatigut tamanna appartitsinermik kinguneqassanngimmat.

Paasisaqarnerorusukkuit imaluunniit apersuisoqarniarpat Inuit innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq Anja Anja Hynne Nielsen oqarasuaat 262871 imaluunniit mail: anja@tilioq.gl kiisalu MIO oqarasuaat 34 69 40 imaluunniit mail: mio@mio.gl attavigisnaavatit

Asannittumik inuulluaqqusillunga

Anja Hynne Nielsen - Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuat – Handicaptalsmand